

Concernstaf

RAPPORTAGE

Instituut/Dienst

Auteur(s)

Functie auteur(s)

Datum

(c) Hogeschool Rotterdam 2016

Concernstaf

Claudia Gomes

Beleidsonderzoeker

April 2016

INHOUDSOPGAVE

Samenvattende conclusies	3
1. Inleiding	5
1.1. Achtergrond en aanleiding	5
1.2. Pilot 100 dagen HR	5
1.2.1. Doelgroep	5
1.2.2. Onderzoeksopzet en thema's	5
1.2.3. Respons	6
2. Studiekeuze	7
2.1. Gebruikte bronnen	7
2.2. Beeld van de opleiding voor de poort	9
2.3. Tevredenheid studiekeuze	9
3. Studiekeuzecheck en startweek	11
3.1. Studiekeuzecheck (SKC)	11
3.2. Invloed startweek/introductieweek	12
4. Aansluiting en huidig beeld van de opleiding	13
4.1. Beeld van de opleiding	13
4.1.1. Verwachting	13
4.1.2. Beeld van de opleiding	14
4.1.3. Voornemens	14
4.2. Aansluitingsproblemen	15
5. Studiegedrag	17
5.1. Beoordeling studiegedrag	17
5.2. Studiemethode	17
5.3. Studiemotivatie	19
5.4. Resultaten	19
6. Binding en begeleiding	20
7. Onderwijs en docenten	21
7.1. Beoordeling docenten	21

Samenvattende conclusies

Hoe is de beleving van studenten m.b.t. studiekeuze, aansluiting, studiegedrag, binding, en docenten? We vroegen het ruim drieduizend studenten na 100 dagen aan de hogeschool. In deze samenvatting belichten we de opvallende conclusies uit het voorliggend rapport.

Studiekeuze

De volgende bevindingen zijn voor opleidingen interessant om mee te nemen in hun voorlichting. Wat studenten het meest nuttig vinden bij hun studieoriëntatie zijn persoonlijke gesprekken met een student die de opleiding al volgt of met iemand die al in het vakgebied werkt, en het bijwonen van proefstudeerdagen. Mbo'ers maken minder gebruik van proefstudeerdagen en betrekken hun ouders minder bij de studiekeuze dan vo'ers. Autochtone studenten gaan vaker naar een open dag of proefstudeerdag en allochtone studenten blijken voor hun oriëntatieproces minder in gesprek te gaan met hun ouders.

Beeld van de opleiding

Na 100 dagen blijkt de opleiding conform de verwachting van de student goed aan te sluiten bij de interesses, capaciteiten en vaardigheden van de student. Wat minder overeen komt met de verwachting is de studielast en de verhouding theorie en praktijk. Het valt op dat ruim een kwart van de studenten aangeeft onvoldoende beeld te hebben van het beroep dat men na de opleiding wil gaan uitoefenen. Mbo'ers hebben een beter beroepsbeeld dan vwo'ers, maar minder realistische verwachtingen over de verhouding theorie en praktijk. Bij allochtone studenten is de aansluiting bij hun capaciteiten en interesses, en de verhouding theorie en praktijk minder conform verwachting dan bij autochtone studenten.

Aansluitingsproblemen

Bijna een kwart van de studenten geeft aan problemen te ervaren bij het vinden van de balans tussen studie en privé, de roostering en de hoeveelheid leerstof. Mbo'ers blijken iets meer moeite te hebben met de hoeveelheid leerstof, manier van studeren, wiskunde en statistiek. Ook ervaren zij vaker problemen door financiële omstandigheden. Allochtone studenten blijken vaker problemen te hebben ondervonden met m.b.t. schriftelijke vaardigheden, de Nederlandse taal en wiskunde en financiële omstandigheden dan autochtone studenten.

Studiegedrag en studieresultaten

Eerstejaars kunnen wel wat hulp gebruiken bij het stellen van concrete leerdoelen en het plannen en organiseren van de studie. Allochtone studenten blijken minder vaak alle studieactiviteiten te volgen en stellen tijdens de les minder vragen dan autochtone studenten. Ook maken zij minder vaak haalbare plannings dan autochtone studenten. De grootste uitdaging voor eerstejaarsstudenten is zelfdiscipline, maar studenten zijn zich hiervan bewust en weten dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen studievoortgang. Zij geven hun eigen studiegedrag het gemiddeld rapportcijfer 7,1.

Binding en begeleiding

Hogeschool Rotterdam vindt het belangrijk dat studenten zich thuis voelen bij de opleiding en dat zij zichtbaar zijn voor de docent. Het minder thuis voelen hangt namelijk samen met studieuitval. Vijf procent van de studenten blijkt zich niet thuis te voelen bij de opleiding. Ruim driekwart van de studenten voelt zich wel thuis. Vijftien procent van de studenten denkt dat de docenten niet weet wie hij/zij is. Allochtone studenten voelen zich minder thuis bij de opleiding en minder zichtbaar voor docenten dan hun autochtone medestudenten. Dit is een aandachtspunt, aangezien deze groep studenten vaker uitvalt.

Onderwijs en docenten

Het is de docent die het verschil maakt. Vooral over de mate waarin de docenten enthousiast zijn over het vakgebied zijn studenten erg tevreden. Wel liggen er verbeterkansen in het geven van feedback, de helderheid van de instructies bij opdrachten en de verwachtingen die de docent van de student heeft. Allochtone studenten zijn overigens wat minder positief over het enthousiasme van de docent, de manier waarop de docent het belang van de leerstof uitlegt en de mate waarin de docent hoge verwachtingen van hen heeft dan autochtone studenten. Het is belangrijk dat docenten zich bewust worden van de verschillen in beleving en behoeftes van diverse studenten, zodat de binding met studenten kan worden geoptimaliseerd.

1. Inleiding

1.1. Achtergrond en aanleiding

Hogeschool Rotterdam heeft van 2009 t/m 2014 actief deelgenomen aan de Startmonitor van ResearchNed. Dit was een longitudinaal onderzoek onder eerstejaars studenten dat hen volgde vanaf hun entree in het hoger onderwijs tot aan het einde van het eerste studiejaar. De gegevens werden verzameld op drie cruciale momenten: De start van het studiejaar (september-oktober), na enkele maanden studie (december-januari) en aan het einde van het eerste studiejaar (juni-juli). De Startmonitor had als doel om de studiekeuze en eerste ervaringen van nieuwe ho-studenten zo goed mogelijk in kaart te brengen en vooral om in dat proces de determinanten op te sporen van studiesucces en studieuitval in het eerste studiejaar.

Helaas kampte dit onderzoek de laatste jaren met responsproblemen die per afnamemoment toenamen. Het vermoeden was dat dit te maken had met de lengte van de vragenlijsten en het aantal afnamemomenten. Ook kwamen er jaarlijks, door de weinig veranderende vragenlijsten, geen nieuwe inzichten uit de Startmonitor. Om toch informatie in te kunnen winnen over de factoren die een relatie hebben met studiesucces en om een benchmark te kunnen maken met andere G5-hogescholen, is Hogeschool Rotterdam in samenwerking met De Haagse Hogeschool, Hogeschool Utrecht en enkele opleidingen van Hogeschool Leiden begonnen met de pilot '100 dagen hogeschool [X]'. Risbo heeft in opdracht van Hogeschool Rotterdam het onderzoek uitgezet.

1.2. Pilot 100 dagen HR

Vergeleken met de Startmonitor zijn de volgende onderdelen aangepast:

- De vragenlijst is sterk ingekort van drie naar één geïntegreerde vragenlijst.
- Er is sprake van één afnamemoment net na het eerste blok (100 dagen).
- De vragenlijst leidt tot een benchmark op verschillende niveaus (van instelling tot opleiding). Deze zal via een online tool beschikbaar zijn.
- Overlap met andere vragenlijsten (bijvoorbeeld Studiekeuzecheck, NSE) en onnodige achtergrondvragen zijn vermeden.
- De vragenlijst is vertaald naar het Engels om ook onder buitenlandse studenten afgenomen te kunnen worden.

1.2.1. Doelgroep

In tegenstelling tot de Startmonitor, die alleen studenten in het onderzoek betrok die voor het eerst met een voltijd bachelor HO-opleiding startten, zijn nu alle eerstejaars studenten uitgenodigd (voltijd, deeltijd, associate degree (AD)-opleiding, switchers etc).

1.2.2. Onderzoeksofzet en thema's

Door middel van een online kwantitatieve vragenlijst zijn de volgende onderwerpen in kaart gebracht.

Fase	Thema
Voor de poort	Studiekeuze en oriëntatie
	Studiekeuzecheck
Na de poort	Aansluiting
	Beeld van de opleiding
	Studiegedrag
	Binding en begeleiding
	Onderwijs & docenten
	Studieresultaten
	Voornemens

1.2.3. Respons

Bij Hogeschool Rotterdam zijn N=10.778 studenten uitgenodigd, waarvan er n=3.204 aan het onderzoek hebben deelgenomen (een respons van 30%).

2. Studiekeuze

In dit hoofdstuk staan we stil bij de studiekeuze van de eerstejaars studenten. Uit eerder onderzoek (Startmonitor) weten we al dat de helft van onze eerstejaarsstudenten pas serieus gaat nadenken over zijn/haar studiekeuze in het jaar voordat zij gaan studeren. De grootste winst in het verminderen van studieuitval valt te behalen bij het verbeteren van het oriëntatieproces vóór de start van de studie. Welke bronnen hebben zij gebruikt om tot hun uiteindelijke studiekeuze te komen en hoe nuttig waren deze bronnen? Hoe serieus heeft men nagedacht over de studiekeuze en hoe tevreden is men op dit moment over deze keuze?

2.1. Gebruikte bronnen

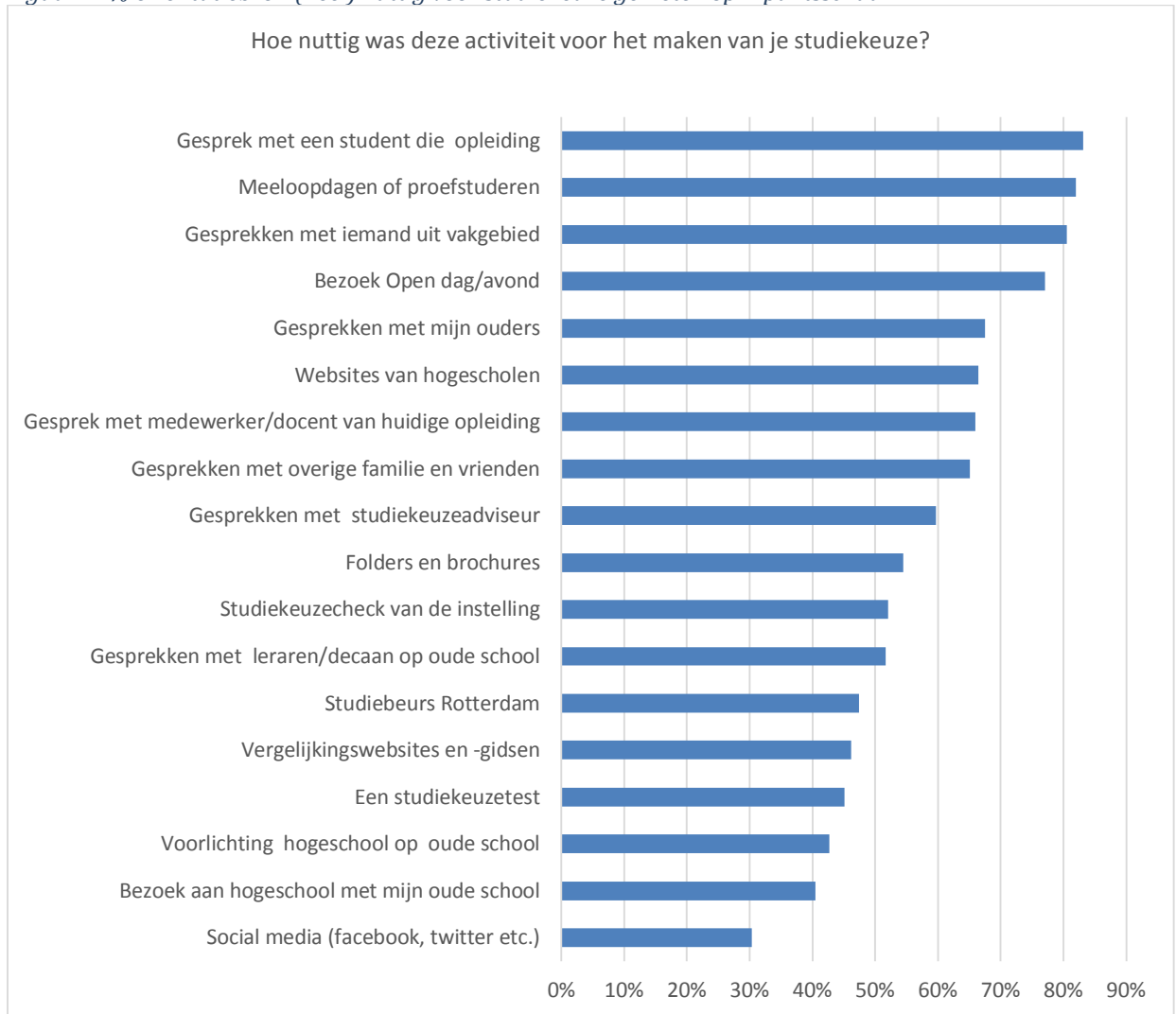
Eerstejaars studenten maken voor hun oriëntatie voornamelijk gebruik van de websites van hogescholen (64%). Daarnaast bezoekt meer dan de helft van de studenten open dagen of open avonden (59%). De derde meest gebruikte bron is een gesprek met ouders of opvoeders (44%). Studiebeurs Rotterdam en een bezoek aan de hogeschool met de oude school zijn het minst gebruikt als oriëntatiebron.

Tabel 1: Gebruikte bronnen voor studiekeuze

Hoe heb jij je georiënteerd op je studiekeuze (meerdere opties mogelijk)	Gebruikt (%)
Websites van hogescholen	64%
Bezoek Open dag/avond	59%
Gesprekken met mijn ouders/opvoeders	44%
Een studiekeuzetest	43%
Meeloopdagen of proefstuderen	42%
Folders en brochures	41%
Studiekeuzecheck (studiekeuzeadviesgesprek) van de instelling	41%
Gesprekken/contacten met overige familie en vrienden	34%
Gesprek met een student die de opleiding al volgt	27%
Gesprekken/contacten met iemand die al in dit vakgebied werkt	23%
Vergelijkingswebsites en -gidsen (Studiekeuze 123, Keuzegids, TKMST.nl, Qompas.nl, Elsevier, Startstuderen.nl)	20%
Gesprekken/contacten met een leraar/decaan op oude school	20%
Gesprek met medewerker/docent van mijn huidige opleiding	15%
Voorlichting van hogeschool op mijn oude school	12%
Gesprekken met een studiekeuzeadviseur	11%
Social media (facebook, twitter etc.)	11%
Bezoek aan hogeschool met mijn oude school	10%
Studiebeurs Rotterdam	5%

Naast gebruikte bronnen is ook gevraagd naar de bron die het meest nuttig is (figuur 1) en dan valt op dat er ook andere bronnen worden genoemd die niet in de top-5 voorkomen. Zo wordt een gesprek met een student die de opleiding al volgt (83%), een proefstudeerdag (82%) en een gesprek met iemand die al in het vakgebied werkt (81%) nuttiger gevonden dan de informatie op de website (66%), een open dag (77%) of een gesprek met ouders of opvoeders (68%).

Figuur 1: % oriëntatiebron (heel) nuttig voor studiekeuze gemeten op 5-puntsschaal

Significante verschillen tussen groepen

Het valt op dat mbo'ers minder voorlichtingsbronnen raadplegen dan vo'ers. Zij blijken voor hun oriëntatie minder gebruik te maken van proefstudeerdagen, en minder gesprekken met hun ouders of opvoeders te houden dan vo'ers. Ondanks dat mbo'ers minder voorlichtingsbronnen gebruiken, zien we dat zij de gebruikte bronnen overall genomen wel nuttiger vinden dan vo'ers. Ook valt op dat de Studiekeuzecheck door mbo'ers nuttiger wordt gevonden (59%) dan door vo'ers (rond de 50%). Mannelijke eerstejaars maken voor hun oriëntatie gebruik van een kleiner aantal bronnen dan vrouwelijke eerstejaars. Vooral het verschil in deelname aan open dagen is hierbij opvallend (mannen 53%, vrouwen 63%). Maar ook het verschil in gebruik van websites (m: 60% vs. v: 67%), folders en

brochures (m: 36% vs. v: 45%) en gesprekken met de ouders (m: 37% vs. v: 48%) vallen op. Open dagen, proefstudeerdagen, de website van hogescholen en de gesprekken met de ouders worden door de vrouwen ook nuttiger gevonden dan door de mannen. We kunnen concluderen dat vrouwen zich breder oriënteren en meer voorlichtingsbronnen gebruiken dan mannen, en dat de ouders bij vrouwen vaker een rol spelen bij de studiekeuze dan bij mannen.

Er zijn verschillen tussen de manier waarop autochtone en allochtone studenten zich oriënteren. Zo gaan autochtone studenten (66%) vaker naar een open dag dan allochtone studenten (45%), en wordt een proefstudeerdag vaker door autochtone (47%) dan door allochtone studenten (32%) bezocht. Ook blijken allochtone studenten voor hun oriëntatie proces minder vaak met hun ouders te praten (31%) dan hun autochtone medestudenten (50%). Voor sommige bronnen is er geen verschil in de kwantiteit van de bron, maar wel in kwaliteit van de bron. De oriëntatiebronnen die door allochtone studenten namelijk nuttiger worden gevonden dan autochtone studenten zijn: de websites van hogescholen (75% vs. 63%), de studiekeuzecheck (57% vs. 50%), een bezoek aan de hogeschool met de oude school (48% vs. 37%) en social media (43% vs. 23%). Ook hechten zij meer waarde aan vergelijkingssites en gidsen (57% vs. 42%).

2.2. Beeld van de opleiding voor de poort

Nu we weten welke bronnen de studenten hebben gebruikt om tot hun studiekeuze te komen, is het ook interessant in kaart te brengen hoe serieus zij zelf vinden dat ze te werk zijn gegaan bij het kiezen voor hun huidige opleiding. De eerstejaars zijn enkele stellingen (gemeten op een 5-puntsschaal) voorgelegd met de vraag aan te geven in hoeverre men het hier mee eens was. De volgende tabel geeft het percentage weer van de studenten dat het eens is met de stelling.

Tabel 2: percentage eens met stellingen over definitieve keuze

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? Toen ik definitief voor mijn huidige opleiding koos: <1=oneens, 5=eens>	% (enigszins) eens
had ik een goed beeld van het beroep dat ik na mijn opleiding wil gaan uitoefenen	58%
was mijn beeld van de opleiding goed genoeg om te kunnen kiezen	73%
had ik voldoende informatie om goed te kunnen kiezen	75%
had ik goed nagedacht over de voor- en nadelen van de opleiding	74%
heb ik mijn eigen capaciteiten laten meewegen in mijn besluit	77%

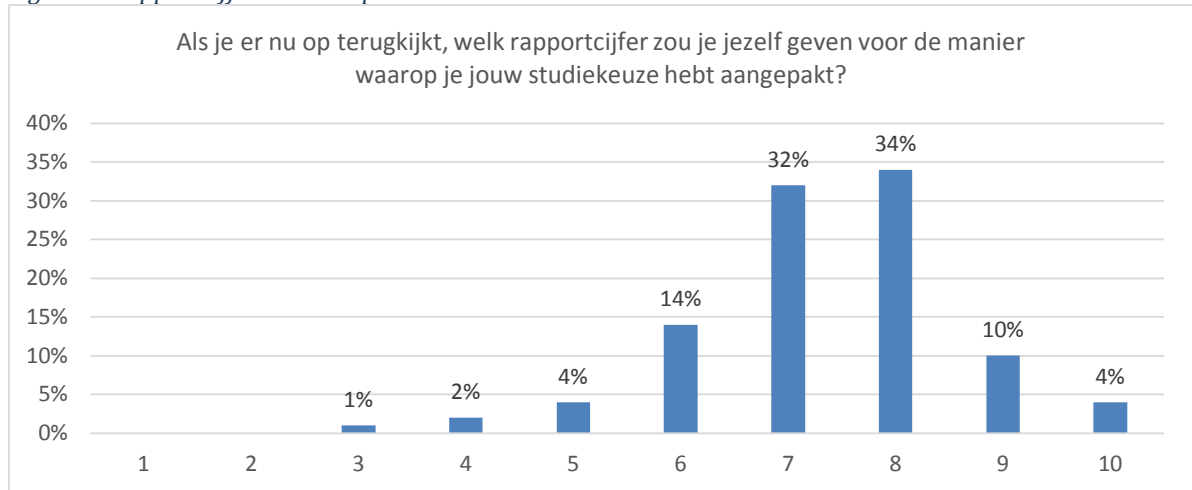
Zo'n driekwart van de studenten is van mening dat zij een weloverwogen keuze hebben gemaakt, waarin rekening is gehouden met het beeld van de opleiding, de hoeveelheid beschikbare informatie en de eigen capaciteiten. Wel valt op dat ruim een kwart aangeeft onvoldoende beeld te hebben van het beroep dat men na de opleiding kan gaan uitoefenen.

2.3. Tevredenheid studiekeuze

Over het algemeen is men na 100 dagen tevreden over keuze voor deze opleiding. Er is hierbij geen verschil tussen de gemiddelde tevredenheid (4,1 op een 5-puntsschaal) aan het begin van de opleiding en na 100 dagen (4,1) en zijn er geen verschuivingen op percentageniveau te zien.

Over het algemeen is men ook tevreden over de manier waarop men de studiekeuze heeft aangepakt (figuur 2), gemiddeld geeft men zichzelf hiervoor het rapportcijfer 7,3.

Figuur 2: rapportcijfer voor aanpak studiekeuze

Significante verschillen tussen groepen

Zoomen we in op vooropleiding, dan zien we dat mbo'ers (63%) vaker aangeven een goed beroepsbeeld te hebben dan vo'ers (rond de 55%), en dat vwo'ers (83% vs. 76%) vaker hun eigen capaciteiten hebben laten meewegen in hun besluit dan de rest. Op dit moment zijn vwo'ers iets positiever over hun studiekeuze (4,2), maar zien we dat mbo'ers zichzelf een hoger rapportcijfer (7,4) geven voor de manier waarop zij hun studiekeuze hebben aangepakt, dan de vo'ers (rond de 7,2). Bij mannen en vrouwen zien we dat vrouwen (78%) vaker dan mannen (75%) aangeven hun eigen capaciteiten te hebben meegenomen in hun besluit.

Autochtone studenten (76%) geven iets vaker aan goed nagedacht te hebben over de voor- en nadelen van de opleiding dan allochtone studenten (71%). Ook zijn autochtone studenten (76%) iets vaker van mening over voldoende informatie te hebben beschikt om goed te kunnen kiezen dan allochtone studenten (72%).

3. Studiekeuzecheck en startweek

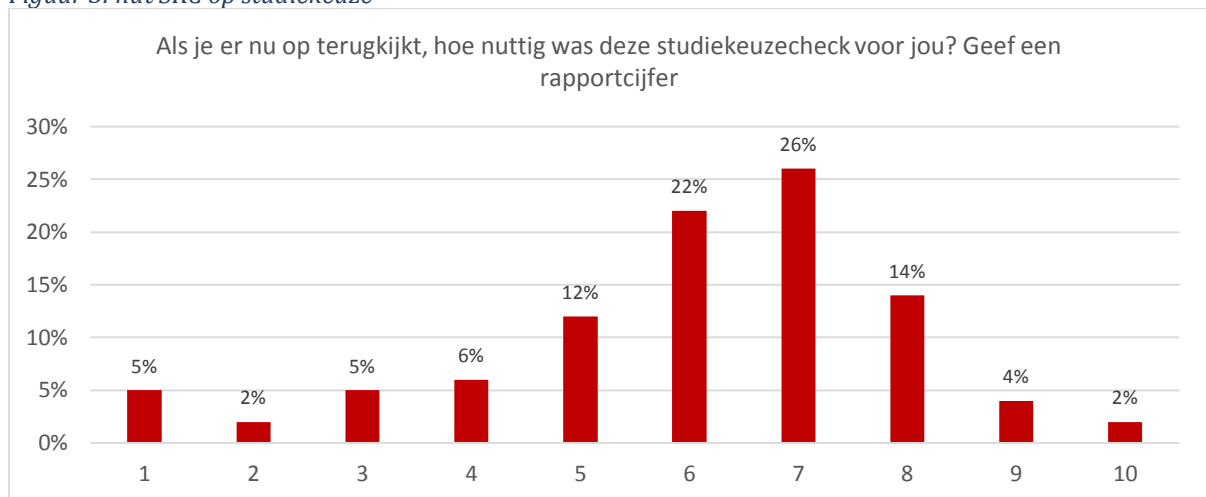
3.1. Studiekeuzecheck (SKC)

In dit hoofdstuk staan we kort stil bij de beleving van de Studiekeuzecheck (SKC). In studiejaar 2014 is Hogeschool Rotterdam gestart met de SKC als verplicht onderdeel van het aanmeldproces. De SKC heeft als doel om aanmelders te helpen bij het maken van de juiste studiekeuze, teneinde uitval en switchgedrag terug te dringen.

In hoeverre wordt de SKC als nuttig ervaren door de studenten, en in hoeverre heeft de SKC de student voorbereid op de start van de studie?

In de onderstaande figuur is te zien dat het ervaren nut van de SKC uiteen loopt. Gemiddeld krijgt de SKC het rapportcijfer 6,0 voor de mate waarin het nuttig was.

Figuur 3: nut SKC op studiekeuze

De mate waarin de SKC als oriëntatiebron is gebruikt hangt samen met de mate waarin de SKC als nuttig wordt ervaren: hoe vaker de SKC als oriëntatiebron is gebruikt, des te hoger is het rapportcijfer voor de mate waarin de SKC nuttig was.

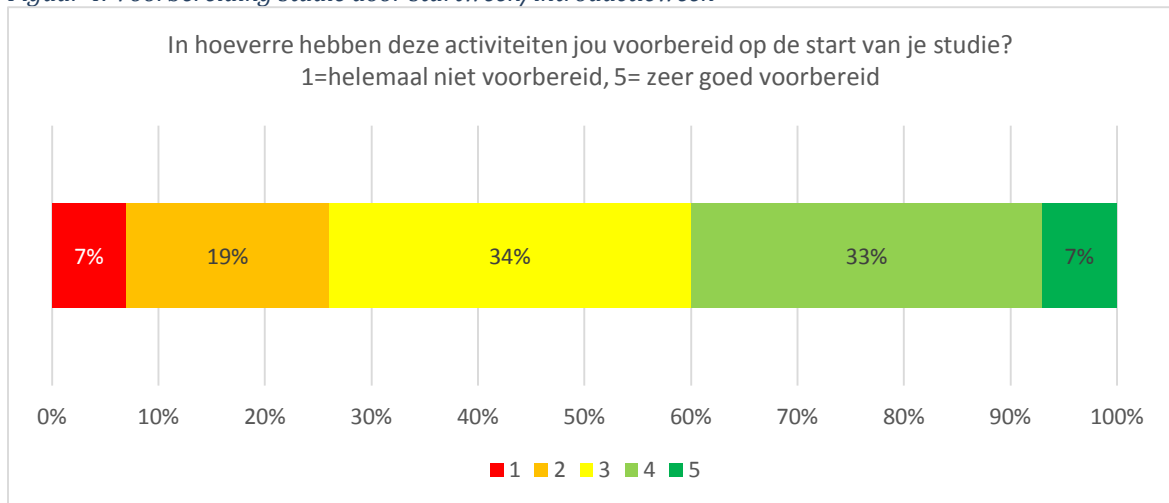
Significante verschillen

Al zijn de verschillen niet groot, toch wordt de SKC door mbo'ers (6,0) nuttiger gevonden dan door vo'ers (havo 5,9 en vwo 5,7). Dit kan echter worden verklaard doordat mbo'ers vaker de SKC als oriëntatiebron hebben gebruikt, en dit een verband heeft met de mate waarin de SKC als nuttig wordt ervaren. Ook bij etniciteit zien we kleine significante verschillen in de gemiddelden; allochtone studenten zijn positiever over het nut van de SKC (6,1) dan de autochtone studenten (5,9). Ook dit verschil kan verklaard worden door het eerder genoemde verband.

3.2. Invloed startweek/introductieweek

Tijdens de startweek/introductieweek, die voor de start van de studie plaatsvindt, zijn activiteiten aangeboden door de opleiding. Indien men er gebruik van heeft gemaakt, dan blijkt 40% (figuur 4) te vinden dat deze activiteiten hen goed hebben voorbereid op de start van de studie. Hierbij zijn geen significante verschillen tussen groepen gevonden. Een kwart van de studenten heeft de startweek niet als voorbereiding op het begin van de opleiding.

Figuur 4: Voorbereiding studie door startweek/introductieweek

4. Aansluiting en huidig beeld van de opleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op het huidig beeld van de opleiding en de aansluiting van de opleiding op de verwachtingen van de student. In hoeverre klopt het beeld van de opleiding bij de start van de studie met het huidig beeld? En is dit huidig beeld positief of negatief? Heeft men problemen ondervonden bij aspecten van de opleiding met betrekking tot de aansluiting?

4.1. Beeld van de opleiding

4.1.1. Verwachting

Volgens de eerstejaarsstudenten sluit de huidige opleiding conform verwachting aan bij de interesses, capaciteiten en vaardigheden van de student. Wat minder overeen komt met de verwachting is de studielast (44%) en de verhouding theorie en praktijk (59%).

Tabel 3: Overeenkomst met beeld van de opleiding bij start van de studie

In hoeverre klopt het beeld dat je bij de start van je opleiding had met je huidige ervaringen op de volgende aspecten? <1= beeld komt niet overeen - 5=beeld komt overeen>	% komt (enigszins) overeen
Aansluiting bij mijn interesses	80%
Aansluiting bij mijn capaciteiten en vaardigheden	71%
Inhoud van de opleiding	66%
Niveau van de opleiding	62%
Verhouding theorie en praktijk	59%
Studielast	44%

Significante verschillen

Zoomen we in op geslacht, vooropleiding en etniciteit dan vallen de volgende zaken op:

Mbo'ers hebben een veel realistischer beeld gehad van het niveau van de opleiding (68%) dan vwo'ers (56%), en vwo'ers hebben een realistischer beeld gehad van de aansluiting bij de interesses (87% vs. 77% bij mbo'ers), capaciteiten en vaardigheden (75% vs. 67% bij mbo'ers), en de verhouding theorie en praktijk (67% vs. 58% bij mbo'ers).

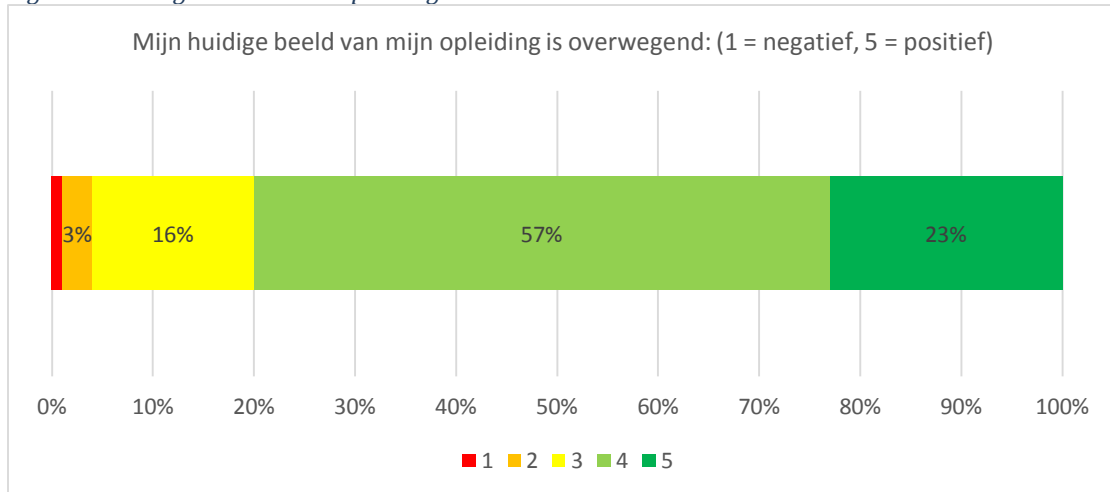
Mannen (77%) vinden minder dat de opleiding aansluit bij hun interesses dan vrouwen (82%).

Allochtonen blijken een minder realistisch beeld te hebben gehad over aansluiting bij hun capaciteiten (67% vs. 73%) en hun interesses (73% vs. 83%) dan autochtonen. Ook de verhouding theorie en praktijk komt volgens allochtone studenten minder overeen (55% vs. 60%) met het beeld bij de start van de opleiding dan bij autochtone studenten.

4.1.2. Beeld van de opleiding

Over het algemeen is het huidige beeld dat studenten na 100 dagen van de opleiding hebben overwegend positief (80%).

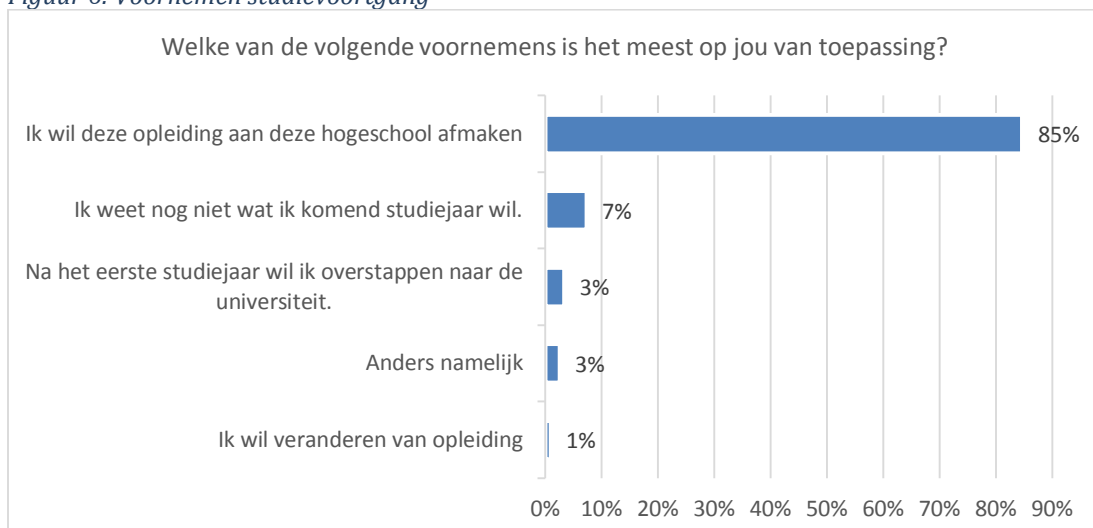
Figuur 5: Huidig beeld van de opleiding

4.1.3. Voornemens

De meeste studenten zijn voornemens om de huidige opleiding af te maken, wat conform verwachting is aangezien zij eerder aangeven tevreden te zijn met de studiekeuze en er een positief beeld over hebben. Er zijn geen significante verschillen tussen groepen gevonden.

Figuur 6: Voornemen studievoortgang

4.2. Aansluitingsproblemen

Het huidige beeld van de opleiding is voornamelijk positief, maar zijn er eventueel problemen ervaren met bepaalde aspecten van de opleiding? Te denken valt aan de roostering of de manier van studeren.

In de volgende tabel is te zien dat bijna een kwart van de eerstejaars problemen ondervindt bij het vinden van de studie/privébalans. Ook de roostering en de hoeveelheid leerstof vormt voor één op de vijf studenten een aandachtspunt. Wellicht kan hier in de SKC wat meer aandacht aan worden geschonken om tot een meer realistischer beeld van de opleiding te komen (zie paragraaf 4.1.1).

Tabel 4: Ervaren problemen met deelaspecten van de opleiding

Met welke van de onderstaande aspecten heb je tot nu toe problemen ervaren? <1=geen problemen, 5=veel problemen	% (veel) problemen
De balans tussen studie en privé/werk	22%
Roostering/programmering	21%
Hoeveelheid leerstof	21%
Financiële omstandigheden	16%
Wiskunde of statistiek	16%
Digitale leeromgeving (intranet, Natschool, Osiris etc)	16%
Tempo van de studie	15%
Kwaliteit van de docenten	13%
Manier van leren/studeren	13%
Samenwerken in groepen	12%
Het maken van een portfolio	12%
Mijn mondelinge vaardigheden (presenteren, discussiëren, etc.)	11%
Kwaliteit van de studieloopbaanbegeleiding	11%
Engelse taal	11%
Mijn schriftelijke vaardigheden (verslagen, werkstukken, etc.)	10%
Niveau van de studie	10%
Verhouding theorie/praktijk	9%
Nederlandse taal	8%
Contact met docenten	7%
Zelfstandig werken	7%
Sfeer op de opleiding	5%
Contact met medestudenten	5%

Significante verschillen

Mbo'ers blijken iets meer moeite te hebben met wiskunde en statistiek (27%), de hoeveelheid leerstof (26%), de manier van studeren (18%). Ook ervaren zij vaker problemen door financiële omstandigheden (21%).

Mannen blijken iets meer problemen te hebben ondervonden met de digitale leeromgeving (20%) dan vrouwen (13%) en blijken iets meer moeite te hebben met de kwaliteit van de docenten (16% vs. 12%). Allochtone studenten blijken vaker problemen te hebben ondervonden met wiskunde (20% vs. 14%), schriftelijke vaardigheden (14% vs. 8%) en de Nederlandse taal (14% vs. 5%). Ook ervaren zij vaker problemen door financiële omstandigheden (20% vs. 13%).

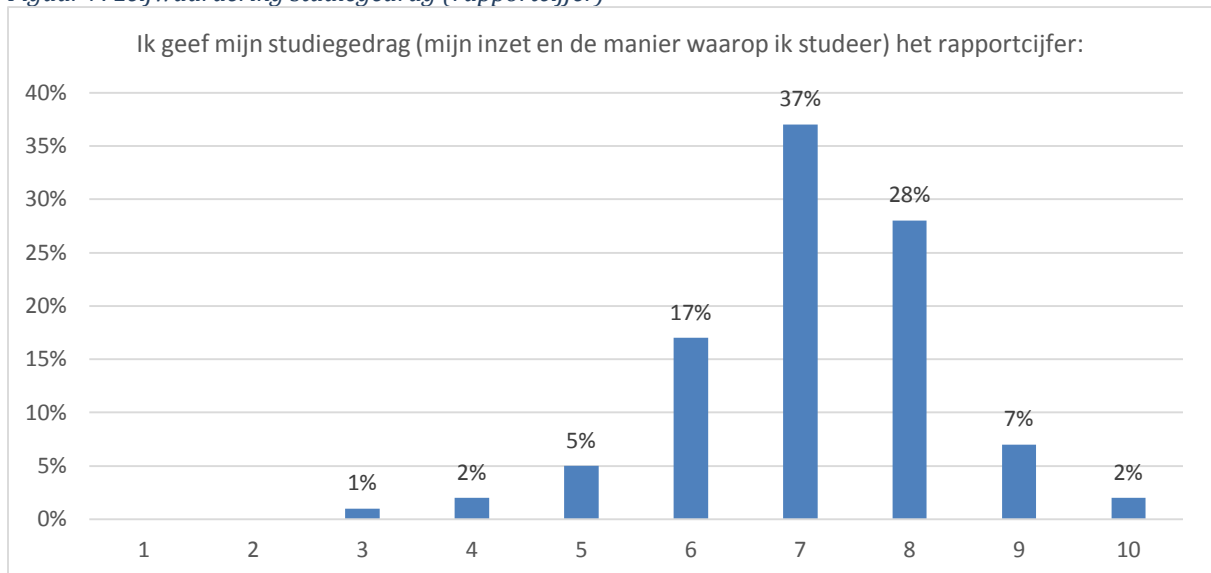
5. Studiegedrag

Succesvol studeren vraagt om zelfdiscipline, plannen en organiseren van je studie en het samenwerken met je medestudenten. Hoe beoordelen eerstejaarsstudenten hun eigen studiegedrag? En op welke manier studeren zij? In dit hoofdstuk staan we bij deze onderwerpen stil, en kijken we naar de huidige motivatie van de studenten.

5.1. Beoordeling studiegedrag

Na 100 dagen zijn eerstejaars over het algemeen redelijk tevreden over hun studiegedrag. Op de vraag 'welk rapportcijfer geef ik mezelf voor de inzet en de manier waarop ik studeer', komt het gemiddeld rapportcijfer 7,1 uit.

Figuur 7: zelfwaardering studiegedrag (rapportcijfer)

Significante verschillen

Bij de vooropleidingen valt op dat vwo'ers positiever (7,3) over hun studiegedrag zijn dan havisten (7,0) en mbo'ers (7,2). Vrouwen zijn gemiddeld iets positiever over hun studiegedrag (7,2) dan hun mannelijke studenten (7,0). Bij etniciteit valt op dat allochtonen (6,9) minder tevreden zijn over hun studiegedrag dan autochtonen (7,2).

5.2. Studiemethode

Om te achterhalen wat de manier van studeren van eerstejaarsstudenten is, zijn enkele stellingen voorgelegd met de vraag in hoeverre de uitspraak op hen van toepassing is.

Wat opvalt, is dat men duidelijk zicht heeft op de eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot hun studievoortgang (91%). Maar als we inzoomen op de studiemethodes, dan liggen er nog verbeterkansen in de tijdsindeling, voorbereiding en het maken van een haalbare planning. Men moet

duidelijk nog wennen aan de manier waarop men studeert in het hoger onderwijs; een aandachtspunt voor de opleidingen.

De waardering van het eigen studiegedrag hangt significant samen met de mate waarin studenten over zelfdiscipline beschikken en de manier waarop zij de studieactiviteiten voorbereiden. Hoe vaker men aangeeft alle studieactiviteiten voor te bereiden en over voldoende zelfdiscipline te beschikken, des te hoger is de zelfwaardering. Ander gezegd kunnen we stellen dat de zelfwaardering vooral samenhangt met de manier waarop men de studieactiviteiten voorbereidt en over voldoende zelfdiscipline beschikt.

Tabel 5: Stelling m.b.t. studiegedrag

In hoeverre zijn de volgende uitspraken op jou van toepassing? <1= niet waar – 5= waar>	% (enigszins) waar
Ik wil alle studiepunten van het eerste jaar binnen mijn eerste jaar behalen	93%
Ik ben zelf verantwoordelijk voor mijn studiesucces	91%
Ik volg alle studieactiviteiten (colleges, werkgroepen, practica, etc)	84%
Ik vind de lesstof interessant	77%
Ik heb voldoende zelfdiscipline	63%
Ik stel vragen tijdens colleges/werkgroepen/lessen	61%
Ik stel concrete doelen bij het leren	52%
Ik maak een haalbare planning	48%
Ik bereid alle studieactiviteiten voor	46%
Ik besteed elke week ongeveer even veel tijd aan mijn studie	44%

Significante verschillen

Havisten stellen minder vragen tijdens de lessen (55%) dan de overige vooropleidingsniveau 's (rond de 65%).

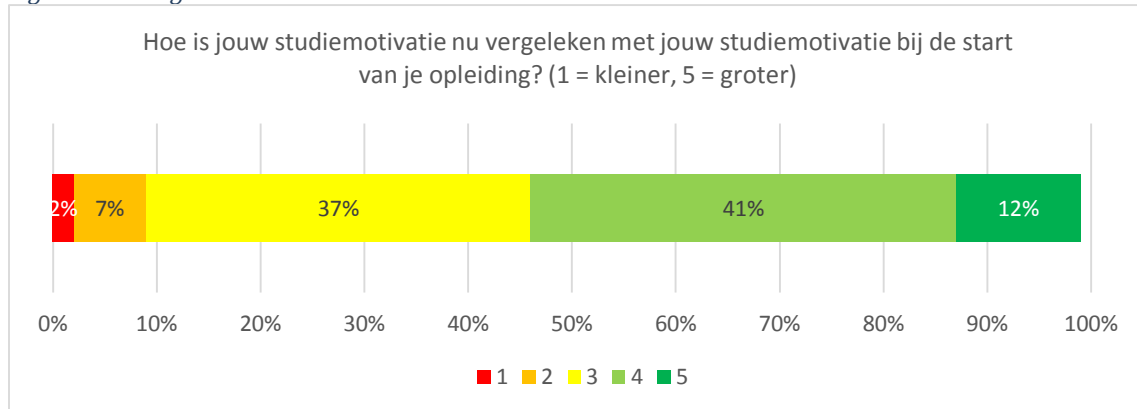
Vrouwen blijken een andere studiemethode te hebben dan mannen. Zo geven zij vaker aan voldoende zelfdiscipline te hebben (67% vs. 58%) en bereiden zij hun studieactiviteiten vaker voor dan mannen (48% vs. 41%).

Allochtone studenten vinden minder dat zij over zelfdiscipline beschikken (60%) dan autochtone studenten (65%). De samenhang tussen de mate van zelfdiscipline en waardering van het studiegedrag komt hier ook in terug, want de allochtone studenten waren iets minder positief over hun studiegedrag dan autochtone studenten. Verder blijken allochtone studenten (44%) minder vaak een haalbare planning te maken dan autochtone studenten (50%). Ook volgen zij minder vaak alle studieactiviteiten (79% vs. 86%) en stellen ze tijdens de les minder vragen (57% vs. 63%).

5.3. Studiemotivatie

Hoe is de studiemotivatie nu vergeleken met de studiemotivatie bij de start van de opleiding in september? Deze lijkt na 100 dagen voor 53% van de studenten groter te zijn dan bij de start van de opleiding (zie onderstaande figuur). Voor bijna één op de tien studenten is de studiemotivatie echter gedaald. Deze studenten blijken ook vaker te willen veranderen van opleiding of instelling.

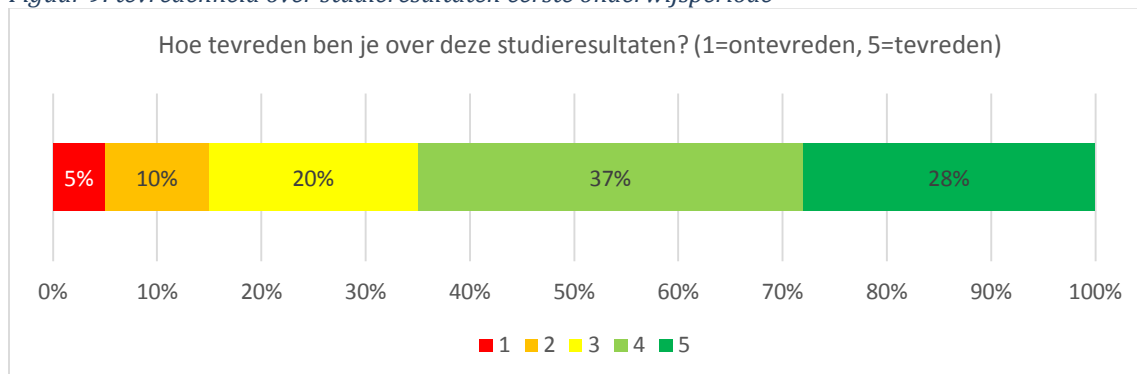
Figuur 8: huidige studiemotivatie nu

5.4. Resultaten

Studenten zijn gevraagd op een 5-puntsschaal aan te geven hoe tevreden zij zijn over de eerste studieresultaten uit de eerste onderwijsperiode. 65% van de studenten is hier tevreden (zie onderstaande figuur).

Figuur 9: tevredenheid over studieresultaten eerste onderwijsperiode

Significante verschillen

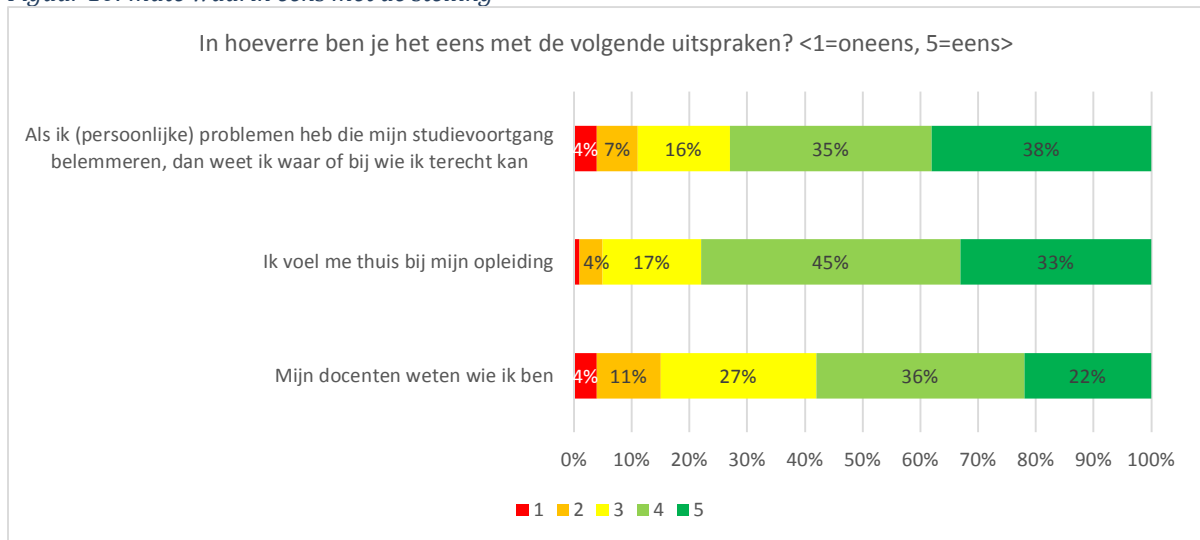
De gemiddelde tevredenheid is 3,7 (op een 5-puntsschaal), maar er zijn wel opvallende verschillen tussen groepen. Autochtone studenten zijn gemiddeld meer tevreden (3,8) over hun studieresultaten dan allochtone studenten (3,5) en vwo'ers meer (4,2) dan havisten (3,8) en mbo'ers (3,5).

6. Binding en begeleiding

Hogeschool Rotterdam vindt het belangrijk dat studenten zich thuis voelen bij de opleiding en dat zij zich 'gezien'voelen. Het minder thuisvoelen hangt namelijk samen met studieuitval. Maar in hoeverre voelen onze eerstejaars zich ook thuis? En weten zij bij wie ze terecht kunnen indien ze (persoonlijke) problemen ondervinden?

Ruim driekwart van de eerstejaarsstudenten voelt zich thuis bij de opleiding. Wel valt op dat 5% van de studenten zich niet thuis voelt. Studenten weten bij wie ze terecht kunnen als ze problemen ondervinden. Toch vindt maar 58% dat de docent ook daadwerkelijk weet wie men is. Binding is een belangrijk onderwerp binnen Hogeschool Rotterdam. Op dit punt liggen verbeterkansen.

Figuur 10: mate waarin eens met de stelling

Significante verschillen

Vrouwen voelen zich minder 'gezien' door de docenten (56%) dan mannen (61%). Allochtone studenten (72%) voelen zich iets minder thuis bij de opleiding dan hun autochtone medestudenten (81%), wat een aandachtspunt vormt aangezien deze groep studenten vaker uitvalt. Ook vinden zij minder vaak (55% vs. 59%) dat de docent weet wie hij/zij is. Ook dit vormt een aandachtspunt bij het verbeteren van de binding tussen student en docent.

7. Onderwijs en docenten

In dit hoofdstuk gaan we in op de beoordeling van de docenten. De docent is van invloed op het studiesucces van de student. Het is belangrijk dat een docent binding aangaat met zijn studenten en hen weet uit te dagen. Wat vinden eerstejaars studenten van hun docenten?

7.1. Beoordeling docenten

Over het algemeen zijn eerstejaars positief over hun docenten. Voornamelijk het enthousiasme over hun vakgebied (80%) wordt gewaardeerd. Wel liggen er nog grote verbeterkansen in de manier waarop docenten instructies geven bij opdrachten, in de manier waarop zij feedback geven en de verwachtingen die men van de studenten heeft (zie tabel 8).

Tabel 6: beoordeling docenten

In hoeverre ben je het eens met de volgende uitspraken? <1=oneens, 5=eens>	% (enigszins) eens
Mijn docenten zijn enthousiast over hun vakgebied	80%
Mijn docenten zorgen ervoor dat het prettig is om vragen te stellen	67%
Ik begrijp de stof als mijn docenten het uitleggen	65%
Mijn docenten zetten digitale leermiddelen op een nuttige manier in	62%
Mijn docenten leggen goed uit waarom de leerstof belangrijk is	62%
Mijn docenten hebben hoge verwachtingen van mij	52%
Door de feedback van mijn docenten weet ik wat ik voldoende beheers en waar ik aandacht aan moet besteden	52%
Mijn docenten geven heldere instructies bij opdrachten	46%

Significante verschillen

Over het enthousiasme van de docent zijn de meningen tussen autochtone (84%) en allochtone studenten (73%) verdeeld. Ook over de manier waarop docenten uitleggen waarom de leerstof belangrijk is (52% vs. 64%) en de mate waarin de docent hoge verwachtingen van hen heeft (45% vs. 55%) zijn allochtonen kritischer. Het is belangrijk dat docenten zich bewust worden van de verschillen in beleving en behoeftes van de diverse studenten.